

Jak učitelé hodnotí přechod na online výuku z důvodu pandemie COVID-19

Základní informace	2
Demografické údaje	3
Uzavřené otázky	4
Digitální nástroje	4
Srovnání komunikace s žáky před a během uzavření škol	5
Komunikace s rodiči	6
Jak řešíte online výuku	6
Online nástroje	6
Náročnost přechodu na online výuku	7
Kam se obrátit o pomoc	7
Jak vnímají učitelé online výuku ve srovnání s normální výukou	7
Překážky	7
Příprava výuky a aktivita žáků	7
Otevřené otázky	8
Jak vypadá Váš den, když učíte online? Věnujete se s žáky celý den jednomu předmětu nebo učíte každý den více předmětů?	8
Rozvrh hodin	8
Distanční výuka	8
Společná online výuka	8
Konzultace	8
Pracovní den online učitele	9
Pomáhají vám v současné situaci osnovy a stávající učebnice nebo učíte jiným způsobem a podle jiných materiálů?	10
Jestliže v rámci online výuky vnímáte jiné překážky, napište jaké:	11
Technika	11
Osobní kontakt	11
Podpora rodičů	11
Zapojení žáků	12
Problémy metodiky	12
Postižení žáci	12
Cítíte se přetížení? Co by Vám pomohlo?	13
Časová náročnost	13
Co by pomohlo?	13
Platforma	14
Interaktivní učebnice	14
Ukončení stavu	14
Vedení školy	14
MŠMT	14
Osvědčily se vám nějaké “vychytávky”, které byste rádi doporučili vašim kolegům?	15

Základní informace

Název dotazníku: Jak učitelé hodnotí přechod na online výuku z důvodu pandemie COVID-19

Odkaz: <https://vote.d21.me/4yg6bpZgDO>

Popis: Online dotazník Participace 21 sonduje změny ve výuce, ke kterým v českých a slovenských školách došlo z důvodu uzavření škol a školských zařízení dne 11. března 2020 Ministerstvem zdravotnictví za účelem zabránit šíření nemoci COVID-19 (mimořádné opatření (č. MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN)). Dle odpovědí 232 respondentů se dotazníku zúčastnilo alespoň 205 učitelů (27 respondentů neuvedlo, zda jsou učitelé).

Záměr/cíl: Cílem dotazníku bylo zjistit, jak učitelé vnímají přechod na online výuku, jak moc jim tento způsob učení vyhovuje, s jakými se setkávají obtížemi a co jim naopak usnadňuje práci. Záměrem bylo ukázat některé vyzkoušené postupy a metody, jejichž sdílení může učitelům a vedení škol usnadnit online výuku. Dále přispět malým dílem do diskuze o tom, jak v nejbližší budoucnosti inovovat školský systém v ČR (digitalizace) a také jak řešit problém chybějících updatovaných materiálů pro výuku online.

Od kdy do kdy: Od 2. dubna (10:00) do 15. dubna 2020 (10:00).

Kanály: Newsletter Participace 21

Demografické údaje

Respondenti

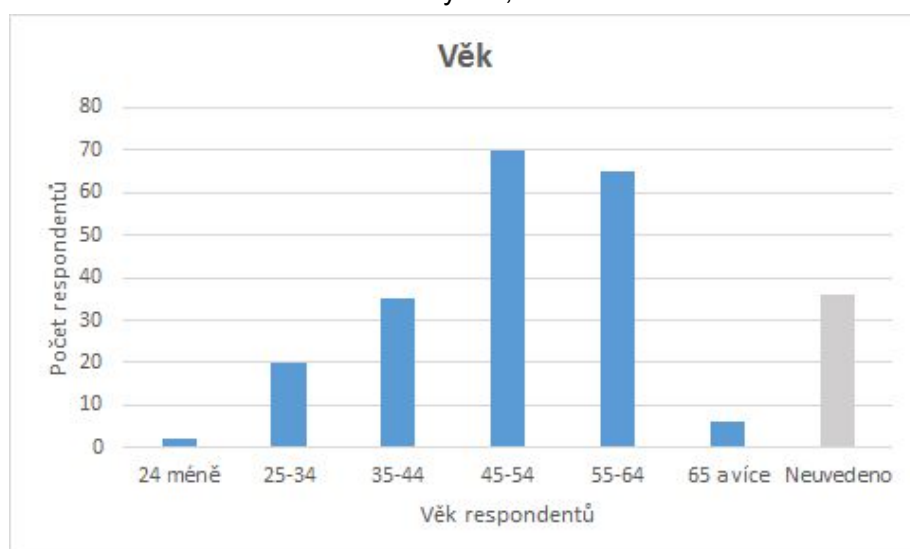
Dotazník vyplnilo 232 respondentů, z toho 205 učitelů (75 % byli učitelé ze ZŠ, 6,5 % učitelé na SOŠ, 5,2 % z víceletých gymnázií, 0,9 % ze čtyřletých gymnázií; 0,4 % ze SOU a 0,4 % ze ZUŠ). 11,2 % respondentů na tuto otázku neodpovědělo, a 0,4 % respondentů nechtělo uvést, zda jsou učitelé

Pohlaví

Na náš dotazník odpovědělo 75 % žen; 14,2 % mužů; 12,1 % respondentů neuvedlo pohlaví a 0,4 % respondentů uvedlo jiné pohlaví.

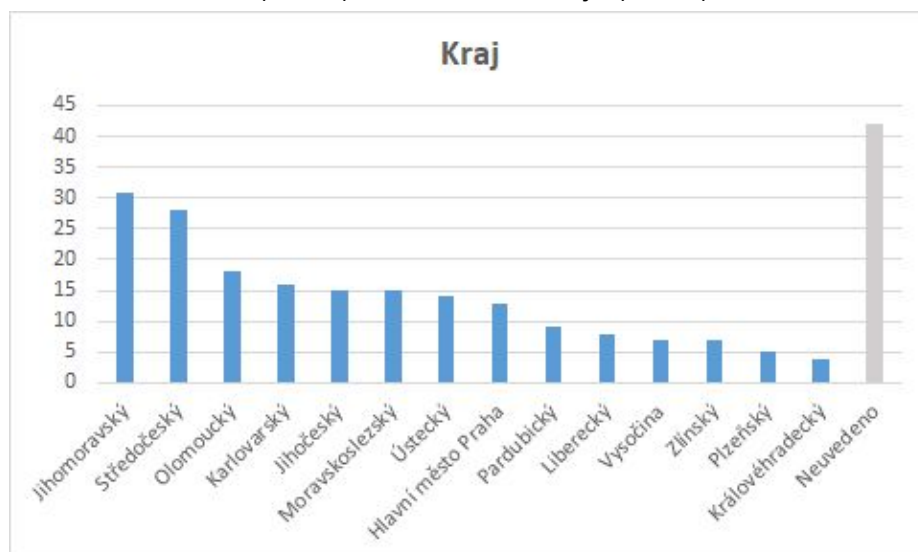
Věk

Věk 60 % respondentů byl nad 45 let (z toho 30 % bylo ve věku 45-54 let, 28 % bylo ve věku 55-64 let a 2,6 % uvádělo 65 a více let), 15,1 % respondentů bylo ve věku 35-44 let, 8,6 % ve věku 25-34 let a mladších než 24 let bylo 0,9 %.

Kraj

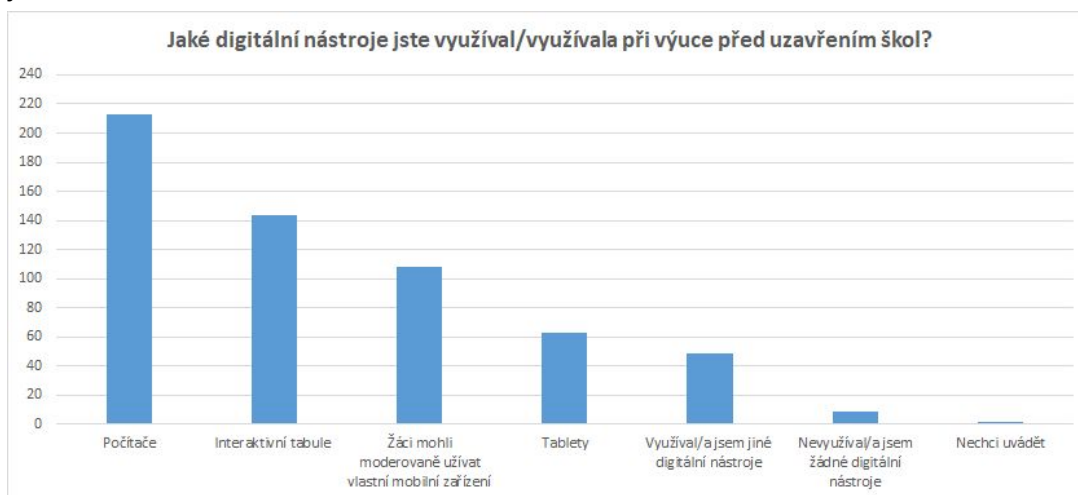
Největší zastoupení měl v dotazníkové sondě Jihomoravský (13,4 %) a Středočeský kraj (12,1 %), 5,6 % respondentů uvedlo, že působí v Praze a nejmenší počet respondentů pocházel z Královéhradeckého (1,7 %) a Plzeňského kraje (2,2 %).

Uzavřené otázky

Digitální nástroje

92 % respondentů uvedlo, že měli při výuce k dispozici počítače. 62 % učitelů využívalo interaktivní tabuli. Žáci mohli moderovaně využívat své mobily pro vzdělávací potřeby u 47 % učitelů, kteří se vyjádřili v našem dotazníku. S využitím tabletů mělo zkušenost 27 % učitelů. 21 % respondentů využívalo jiné digitální nástroje. Jen 4 % dosud nevyužívaly jiné digitální nástroje.

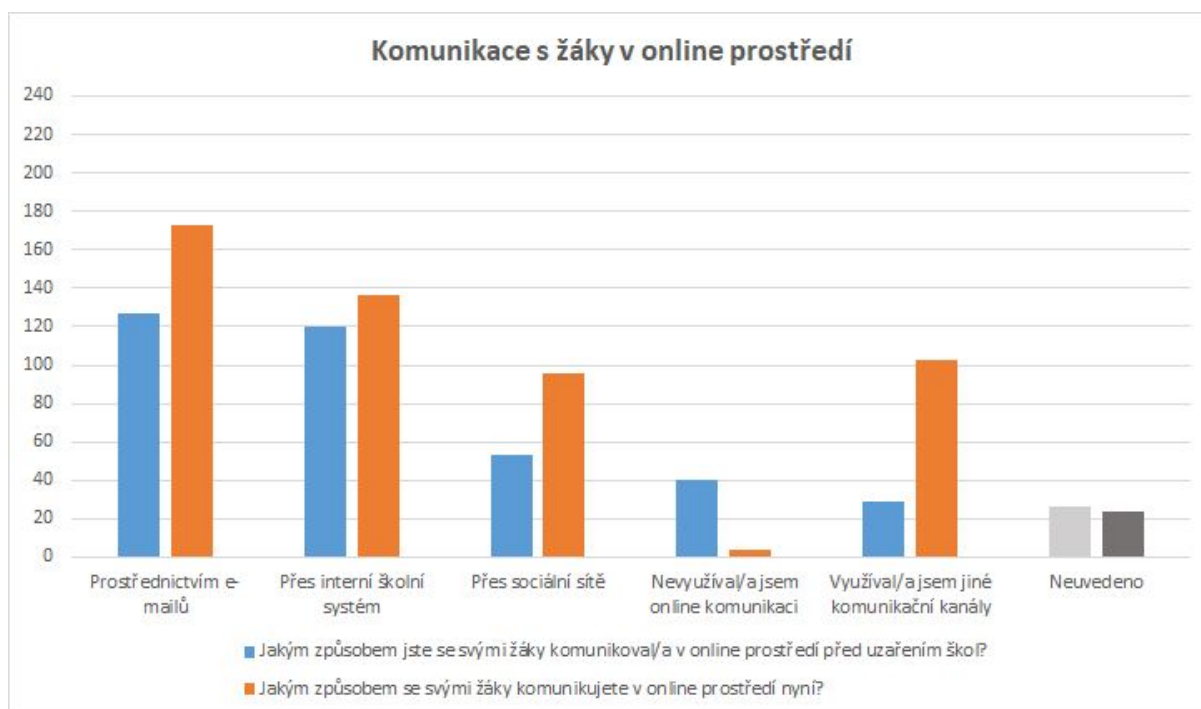

Srovnání komunikace s žáky před a během uzavření škol

Oproti stavu před uzavřením škol, kdy 55 % z dotázaných učitelů uvedlo, že byli zvyklí komunikovat s žáky prostřednictvím e-mailů, došlo k výraznému zvýšení využití této formy komunikace s žáky na 74,6 % respondentů.

51,7 % našich respondentů komunikovalo s žáky před uzavřením škol interním školním systémem, v tomto komunikačním kanálu došlo k pouze mírnému zvýšení uživatelů (o 6 %).

Největší změnu v komunikaci s žáky po uzavření škol jsme zaznamenali ve využívání jiných komunikačních kanálů. Z 208 respondentů jich před uzavřením škol využívalo jiné komunikační kanály pouze 29. Po uzavření škol se jejich počet zvýšil na 103 (čtyřnásobek). Oproti běžné výuce došlo po uzavření škol také ke zdvojnásobení počtu učitelů, kteří se svými žáky komunikují pomocí sociálních sítí (z 23 % na 41 %).

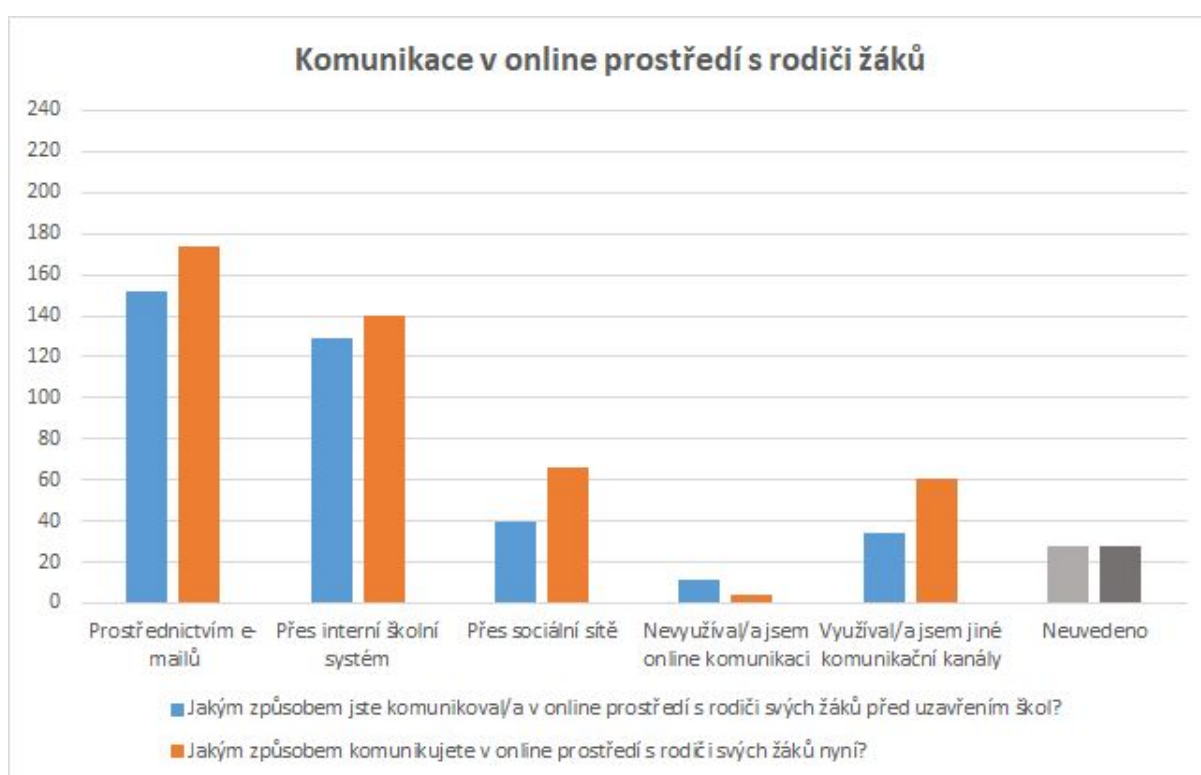
Komunikace s rodiči

Dle vyjádření respondentů bylo možné sledovat, že po uzavření škol učitelé začali komunikovat s rodiči obdobným způsobem jako komunikují se svými žáky: Před uzavřením škol 65 % z dotázaných učitelů komunikovalo s rodiči prostřednictvím e-mailu, ale do značné míry byl pro tyto účely využíván i interní školní systém, jak uvedlo víc než 55 % z dotázaných.

Počet učitelů, kteří komunikují s rodiči e-maily, se zvýšil na 75 %, ale v rámci interních školních komunikačních systémů jsme zaznamenali u našich respondentů pouze marginální nárůst o 5 %.

Obdobně naši respondenti uvedli, že 17 % z nich bylo do uzavření škol zvyklých komunikovat s rodiči pomocí sociálních sítí a 15 % využívalo pro komunikaci s rodiči jiné kanály. Se změnou statu quo se zdvojnásobil počet učitelů, kteří komunikují s rodiči pomocí sociálních sítí (28,4 %) a jiných digitálních kanálů (26,3 %).

Stejně jako u komunikace učitelů s žáky, jsme zaznamenali, že nízké procento učitelů (4,7 %), které do té doby nekomunikovalo s rodiči v online prostředí, téměř vymizelo (0,4 %).

Jak řešíte online výuku

31,5 % dotázaných učitelů řeší online výuku koordinovaně podle zadání od vedení školy, 30 % koordinovaně s kolegy, a 26 % učitelů učí podle sebe.

Online nástroje

Z dotázaných učitelů 58 % zadává žákům práci e-mailem, a 31 % využívá jiné online nástroje. 20 % učitelů používá platformu Učebna Google, 18 % spoléhá na platformu Bakalář, 8 % učitelů užívá platformu Umíme a 31 % pracuje na jiných online platformách.

Náročnost přechodu na online výuku

44 % dotázaných učitelů uvedlo, že pro ně přechod na online výuku nebyl ani jednoduchý ani obtížný. 19 % učitelů vnímalo přechod jako jednoduchý, 13 % zase jako obtížný, a pouhých 5 % učitelů uvedlo, že pro ně byl přechod velmi obtížný. Na druhou stranu 6 % dotázaných uvedlo, že pro ně byl přechod velmi jednoduchý.

Kam se obrátit o pomoc

Při přechodu na online výuku odpovědělo 69 % učitelů, že se mohou obrátit o pomoc na své kolegy, 60 % uvedlo, že se mohou obrátit na vedení školy. 16 % učitelů vnímalo jako možnost získání pomoci v komunitě učitelů. 6 % dotázaných uvedlo jako zdroj případné pomoci MŠMT. 6 % učitelů připustilo, že by hledali pomoc u studentů. Jen 3 % procenta dotázaných uvažovala o zřizovateli školy jako zdroji pomoci.

Jak vnímají učitelé online výuku ve srovnání s normální výukou

43 % z dotázaných učitelů online výuka spíše nevyhovuje, 17 % online výuka spíše vyhovuje. 15 % vyučujících online výuka v porovnání s běžnou výukou nevyhovuje a jen 6 % učitelů vyhovuje online výuka více než ta běžná.

Překážky

V rámci online výuky vnímají učitelé jako překážku nedostatečný přístup žáků k technologiím (počítače a internet doma). 29 % z dotázaných učitelů považuje za překážku nedostatečný zájem žáků. 22,5 % uvedlo, že pro ně představuje překážku nedostatečný zájem rodičů. Jen 16,4 % vidí překážku v nedostatečné vybavenosti škol moderními technologiemi.

Příprava výuky a aktivita žáků

Skoro 70 % učitelů uvedlo, že při porovnání s běžným režimem je pro ně příprava podkladů pro online výuku náročnější. 17 % učitelů vnímalo přípravu podkladů jako stejně náročnou. 72 % učitelů považuje vysvětlování látky v online prostředí jako náročnější, ale jen 40 % uvedlo, že je náročnější i online zkoušení. 38 % učitelů považuje aktivitu žáků za menší během online výuky, 33 % vnímá aktivitu jako stejnou, a 8 % vnímá aktivitu jako větší než při offline režimu. 70 % učitelů si myslí, že se naučili v oblasti online vyučování něco nového.

Otevřené otázky

Jak vypadá Váš den, když učíte online? Věnujete se s žáky celý den jednomu předmětu nebo učíte každý den více předmětů?

Rozvrh hodin

Většina respondentů vyučuje každý den více předmětů. Obvykle se učí podle upraveného rozvrhu a přednostně jsou vyučovány "hlavní" předměty (ČJ, M, Aj). Učitelé druhého stupně učí nadále "své" předměty.

"Učíme každý den více předmětů, ale omezili jsme rozsah ČJ, M a AJ po 2 hodinách týdně, NJ, D, F, Z, PŘ, CH po 1 hodině."

Distanční výuka

Někdy není možné z různých důvodů učit online - nejčastějším důvodem je, že mnoho žáků nemá doma potřebné technické vybavení. Řešením je pak zadávání úkolů e-mailem, a to buď každý den ráno podle rozvrhu, nebo zadávání souborů aktivit na 2-3 dny, případně na celý týden. Některé školy umožnily umístit zadání úkolů pro žáky na školní webové stránky. Vypracované úkoly pak žáci (na 1. stupni rodiče) odesílají v průběhu týdne, nebo naráz (například do neděle do 22.00 hodin).

Společná online výuka

V případě, že je možná on-line výuka, mají některé školy naplánovanou společnou on-line výuku na 2 hodiny dopoledne a 2 hodiny odpoledne, jiné věnují každému předmětu 30 minut. Přestávky 15 minut. Často probíhá on-line výuka cizích jazyků. Někteří učitelé preferují individuální on-line výuku, kdy mají na 1 žáka kolem 20 minut (tento způsob je vhodnější při nižším počtu žáků).

"Dvakrát týdně se třída sejde povinně na videokonferenci, po zbytek týdne individuálně podle přání žáků, během online výuky se předměty i témata střídají."

"Během týdne máme jedno až dvě online setkání, mezitím opravujeme a komunikujeme přes Google učebnu se všemi žáky."

"Každý den probíhá videokonference pro jiný předmět s týdenní pravidelností. Třída je rozdělena do skupinek po 4 až 5 dětech, což pro učitele znamená čtyři videokonference denně. Každý den se zadává i cvičení on-line nebo listy do Classroom podle rozvrhu (předměty: M, ČJ, VI, PŘ). Jazykáři pracují s dětmi též ve svých hodinách."

"Každý den mám videochat s jednou třídou, zadání úkolů probíhá školním systémem a vypracovane úkoly žáci posílají e-mailem."

Konzultace

Všechny školy a učitelé mají nastavené individuální konzultační hodiny pro žáky i rodiče.

Pracovní den online učitele

Učitelé jsou velmi vytížení celý den. Nejde pouze o přípravy na hodiny, ale o psychicky i fyzicky náročnější průběh výuky, příprava vlastních učebních materiálů, kontrolování a opravy provedené práce a splněných úkolů, náročnější hodnocení a zpětná vazba. K tomu je nutné připočítat složitější (a častější) komunikaci s rodiči, kteří obvykle vědí všechno nejlíp.

“Online výuka je zátaž od 7.30 do 22.00 hodin s přípravou, opravami a vším, co cizí jazyk vyžaduje.”

“Na začátku týdne zadám práci a stanovím, do kdy mají žáci práci dokončit. Ne vše, co mají udělat, poté kontroluji a ne vše mi také musejí posílat. Průběžně kontroluji práci žáků a odpovídám na jejich dotazy. Zvažuji zapojit jednou týdně videokonferenci s druhostupňovými žáky.”

“S žáky komunikuji nejvíce dopoledne a pak průběžně během dne opravuji zasílané úkoly.”
“Přes den zpětná vazba při kontrole splnění úkolů. Večer vytváření plánu pro žáky na příští den.”

“Zadání práce, úkolů a testů neřeším dle jednotlivých dnů, ale vždy na týden; v první polovině týdne kontroluji žákovské práce z minulého týdne a v druhé polovině týdne chystám výuku na ten následující.”

“V 9 hodin zadání úkolů, do 13 hodin k dispozici pro dotazy, vysvětlení, individuální tel. hovory, kontrola průběžně zasílaných úkolů, do 15 hod možnost odevzdávání úkolů.”

“Točím pro žáky výuková videa, chystám online testy.”

“Po zaslání vypracovaných úkolů posílám komentář, zhodnocení, případně návod, video, jak vylepšit výsledek.”

Výuka výchov je samozřejmě omezená nebo pozastavená, přesto někteří učitelé ve výuce pokračují jinou formou:

“Práci a inspiraci zadávám žákům vždy ve stejný den mailem a pak řeším dotazy, opravy apod. Komunikujeme průběžně, kromě víkendů a nočních hodin.”

“Víceméně pracujeme na sociálních vztazích, předměty řešíme spíše konzultačně.”

Aplikace Moodle

Aplikace Moodle je softwarový balíček pro tvorbu výukových systémů a elektronických kurzů na internetu i pro správu výuky. Lze sem umístit studijní materiály, zakládat a provádět testy, komunikovat s žáky. Moodle je poskytován zdarma jako otevřený software spadající pod obecnou veřejnou licenci GNU.

Pomáhají vám v současné situaci osnovy a stávající učebnice nebo učíte jiným způsobem a podle jiných materiálů?

Většina respondentů nespolehá na klasické učebnice a školní vzdělávací programy, ale výukové materiály vybírá a kombinuje z nejrůznějších zdrojů: učebnice, on-line materiály, webová rozhraní, online učebnice, videa, prezentace, pracovní listy, materiály vlastní výroby, internetové výukové programy, prezentace vlastní výroby, youtube videa, televizní výuka, uvolněné online materiály a dostupné zdroje na internetu, interaktivní online učebnice.

Převážná většina respondentů si výukové materiály vytváří sama, podle potřeb svých žáků, ale pracovat tímto způsobem byli zvyklí i před přechodem na online výuku, takže se v tomto směru mnoho nezměnilo. Učivo je často redukováno podle okamžitých potřeb a požadavků. Není třeba "tlačit na pilu", jednak se žáci i učitelé sžívají s novou situací a způsobem výuky, jednak je nyní velká příležitost učit "přímo v praxi" - nejde o množství učiva, ale o hledání nových postupů, s novinkami a zlepšováky mohou přijít i žáci.

K doplnění výuky učitelé žákům doporučují knihy, naučné dokumenty, online portály atd.

"Děti mají práci rozdělenou vždy na týden. Povinně mají vypracovat 1-2 cvičení z učebnice a poté mají možnost pracovat na různých webech."

"Pokud je to možné, používám tištěný materiál, který mají žáci doma (a po ruce)."

"Nejdřív jsem se snažila nezadávat vše na internetu, protože ne každé dítě má neustálý přístup k počítači a internetu, také jsem nechtěla zadávat nic k tisku. Pracovali jsme s učebnicemi a pracovními sešity. Ty už ale nedostačují, proto využívám také internetové zdroje."

"Učím podle stejných materiálů, pouze přizpůsobujeme online výuce principy Hejného metody výuky matematiky."

"Užíváme učebnice, rodiče dostali nabídku on-line stažení."

"Pracujeme podle tematického plánu (kéž by byly osnovy a televizní vzdělávací programy by pak měly hlubší a především cílenější smysl), změnili jsem učebnice: především nakladatelství Fraus jsme vyměnili za "obyčejné Alterky" (učebnice vydavatelství Alter) - výuka je přehlednější, dostupnější pro více žáků i rodičů: není tolik potřeba invence učitele, především v matematice."

"Pomáhají učebnice - učím podle nich přes Skype, využíváme portál www.onlinecviceni.cz, kde mám kontrolu nad tím, co žáci udělají, v čem chybují apod."

"Chystám se využít weby k tvorbě didaktických her."

Alfbook - program na tvorbu interaktivních testů, včetně databáze připravených testů z různých předmětů.

Proskoly.cz - umožňuje vzdělávat žáky s on-line či tištěnými materiály nyní po dobu dvou měsíců zcela bezplatně. Najdete zde Metodiku domácího vzdělávání žáků (stručný průvodce tištěnými i on-line materiály a návody, jak je využít ve vzdáleném vzdělávání žáků).

Khanova škola je vzdělávací portál pro děti i dospělé. Jádrem tvoří výuková videa Khan Academy, která členové neziskového komunitního spolku překládají a skládají tak, aby tvořila souvislou výuku od úplných základů až po komplexní oborové znalosti. Vše zdarma.

Jestliže v rámci online výuky vnímáte jiné překážky, napište jaké:

Technika

Respondenti vnímají jednak technické překážky (rychlost internetu, špatný obraz a zvuk připojení, selhávání techniky, výpadky signálu). Pokud chybí kamery (nebo si je žáci schválně nezapnou), není možné sledovat neverbální reakce žáků, což je problém třeba při vysvětlování nové látky.

“Různorodost technologií na straně žáků, je nutno využívat několik systémů pro komunikaci, úkoly řešit podle konkrétních možností; vzhledem k různým ICT možnostem žáků nelze využívat on-line výuku u většiny žáků třídy (např. nedostatečné SW a HW vybavení), které nelze aktuálně doplnit (finanční možnosti rodin).”

Dalším problémem je nedostatečné technické vybavení (učitelé nemají služební PC, někteří žáci nemají HW vybavení, jiní se musejí u počítače střídat s jinými členy domácnosti). Někteří učitelé se potýkají také s nedostatečnými znalostmi v oblasti IT technologií a jejich možného využití. Jiní užívají nové technologie s nechtutí a odporem.

“Nemám na výuku klid. Jsem maminka dvou malých dětí, které nemohu nechat doma bez dohledu a často pracuji celý den, protože musím korigovat i činnost vlastních dětí, zajistit jim jídlo, pobyt na čerstvém vzduchu apod.”

Osobní kontakt

Chybí přímý osobní kontakt a komunikace s žáky, okamžitá zpětná vazba, mladší děti jsou sociálně izolované a pociťují to silněji, než jejich starší spolužáci. Učitelům chybí i přímé rozhovory, komunikace nad výukou s kolegy.

Je problematičtější vysvětlování nové látky, dovysvětlování nepochopené látky a práce se slabšími žáky, nelze se jim přímo osobně věnovat.

Podpora rodičů

Část učitelů si rodičovskou podporu chválí, část ji vnímá jako nedostatečnou - někdy se jedná jen o nedostatečné technologické znalosti, jindy je to skutečná ignorance a neochota spolupracovat s učiteli. Někdy je na vině i neznalost současného stavu a aktuálních podmínek v rodinách.

Učitelé pociťují bezmoc v případě rodičů, kteří neumějí, nejsou schopni nebo nechtějí svým (především mladším) dětem pomoci při online výuce. Tam, kde rodiče nespolupracují, je mnohem náročnější nebo nemožné udržet zapojení žáků, především těch slabších. U některých starších žáků je nezbytná kontrola plnění úkolů ze strany rodičů, mnozí nejsou zvyklí dohlížet na plnění povinností svých dětí.

Zapojení žáků

Někteří žáci se do výuky zapojovat nechtějí, přestože mají zařízení i připojení na internet, jiní mají potíže při zacházení s technikou. Chybí možnost komunikace tváří v tvář, práce ve skupinách.

“Je to individuální, třída od třídy, škola od školy. U nás cítím maximální podporu většiny rodičů. Na dálku se ale obtížně řeší technické problémy žáků, to je mi líto. Jinak se naše děti chovají velmi zodpovědně a naskočily ihned na jiný systém. Naučily se lépe organizovat, plnit si své úkoly, zlepšily se po technické stránce... mluvím o dětech na 2. stupni. Mám z toho velkou radost.”

Problémy metodiky

Problémem je roztříštěnost řešení online výuky, nižší efektivita, vyšší časová náročnost, i nutnost tvorby vlastních výukových materiálů, delší sezení u PC, “vychytání systému”, aby všem dorazilo, co má a vrátilo se, co má. Nekonzistentní přístup MŠMT.

“Překážkou je to, že jsme nebyli na výuku online připraveni, tudíž ji vykonáváme (někteří) neefektivně a nenaučíme se ani ničemu novému, dále mi chybí osobní kontakt a nevyjasněná pravidla pro můj předmět (výtvarná výchova) a zmatky vyvolané médii... Ráda bych ale uvedla, že online výuka má i výhody - přípravy můžete lépe ukládat a využít v budoucnu (v krizi), sdílet, případně můžete začít doplňkově učit i na dálku, případně v zahraničí.”

“Pokud chci něco takto naučit, musím ke každému žákovi přistupovat individuálně z hlediska jeho možností, jak se zúčastnit distanční výuky (některým mailuju, některým tisknu úkoly do schránek, někteří jsou plně online). Vadí mi tato roztříštěnost...”

“Prozatím se jedná o krátkodobý stav, ještě je z čeho čerpat - tzn. opírat se o vědomosti nabyté ve škole. Kdyby mělo vyučování probíhat pouze touto formou, obávám se o míru dosažené úspěšnosti ze stran slabších žáků, příp. žáků se slabšími rodiči.”

“Hejného metoda výuky matematiky je založena na spolupráci spolužáků a diskuzi ve třídě za přítomnosti učitele jako moderátora, koordinátora. Při výuce online to není úplně možné. Překážkou jsou hlavně technické a časové možnosti ze strany dětí/rodičů. Věřím, že při delším období online výuky bychom našli cestu, jak principy metody používat více.”

“Například rýsování pomocí klasických pomůcek vnímám při tomto způsobu výuky jako překážku.”

Postižení žáci

Postižení žáci potřebují osobní přístup, při výuce žáků s MR je nutný dozor rodiče, online výuka pro žáky s MR není vhodná, chybí jim vhodné sociální prostředí a spolupráce se spolužáky, prakticky lze využívat jen výuku frontální.

“Pracuji se žáky se speciálními potřebami integrovanými v běžné ZŠ (žáci s LMP), pro ty je tato bezkontaktní výuka nevyhovující, potřebují podporu v přímé orientaci na stránce, ve cvičení, při práci se speciálními pomůckami atd. roli asistenta musí v plné míře převzít rodiče, jinak je tato forma výuky pro tyto žáky zcela bez efektu.”

Cítíte se přetížení? Co by Vám pomohlo?

Někteří učitelé mají pozitivní přístup, situaci vnímají jako příležitost a přechod na online výuku zvládají s přehledem.

“Necítím se přetížená. Jsem mile překvapená, jak děti zvládají tuto situaci. Chtějí pracovat, pracují. Zasílají mi vypracované úkoly v průběhu celého dne. Pracují i o víkendech.”

“Děti nejenže zasílají vypracované úkoly, ale hlavně čekají na zpětnou vazbu ode mne. Myslí, že tímto se ještě posílil vztah mezi námi.”

Řada učitelů cítila přetížení zpočátku (první tři týdny), poté co si zautomatizovali, zaběhli nový způsob výuky, zredukovali rozvrh a množství probírané látky, už výuku zvládají snáz.

“Prvotní nápor překonán, vše se pomalu automatizuje, tzn. stává se snadným.”

“První 3 týdny to bylo náročné, neboť jsme vše ladili i se staršími učiteli, kteří potřebovali hodně pomoci s IT znalostí a přechodem na online výuku.”

Časová náročnost

Online a distanční výuka je časově mnohem náročnější, než běžná výuka: Učitelé (a především učitelky) musejí kromě online výuky zvládat i výuku vlastních dětí, včetně domácnosti.

Časová náročnost vychází z mnohem větší míry skupinové a individuální online komunikace, která obnáší opravovat žákům zadané úlohy (tj. opravit, formulovat zpětnou vazbu a napsat každému žákovi mail, a to pokud možno rychle). Dále musejí učitelé jednak připravovat výuku, ale protože neexistují jednotné (alespoň rámcově) vzdělávací materiály pro online prostředí, jsou učitelé nuceni vytvářet vlastní výukové materiály. Rovněž neustálá přítomnost v online prostoru je psychicky náročná.

Ze všech stran se na učitele valí informace, požadavky, názory, připomínky a dobré i špatné rady.

“Distanční výuka je velmi náročná na fyzickou stránku - ruce, záda :). Bez pohybu. Snažím se prokládat práci cvičením, pohybem, ale je to náročné.”

“Nemám svůj klid. Potřebovala bych online výuku, ale třeba ze školy, nebo nějaké kanceláře, ne doma, kde se učí i naše děti. Není klid na přípravu ani na výkon.”

Co by pomohlo?

Pomáhá pozitivní zpětná vazba od žáků a rodičů a pomáhá například i dodržování nastavených časových pravidel.

Pomohlo by ubrat všeho i "dobrých" informací.

“Co by pomohlo? Aby nás všichni ti chytří, kteří vědí zaručeně nejlépe, jak to dělat, nechali dělat svou práci.”

Platforma

Jednotná platforma poskytující komplexní řešení, kterou by využívala celá škola, kde bude možné sledovat pokrok svých žáků online bez potřeby psaní emailů. Platforma sdružující všechny možné weby online výuky, například v rámci INSPIS společně s přístupem k různým testům. Pomohl by jednodušší způsob přihlašování a zadávání hesel. Způsobů přihlašování je i pro rodiče moc a mají v tom zmatek.

Interaktivní učebnice

Pomůžou interaktivní učebnice, kde si žáci pracují každý svým tempem, a které obsahují nástroje, jež jejich práci hned vyhodnotí. Žáci potom vidí, kde dělají chyby a nepotřebují k tomu do tak velké míry učitele.

Pomohlo by, kdyby měl každý žák přístup k moderním a funkčním technologiím.

Ukončení stavu

Ukončení tohoto mimořádného stavu a návrat k normální výuce. Řada online postupů by ale mohla zůstat zachována.

Vedení školy

Někdy učitelům schází koordinace ze strany vedení školy, lepší vzájemná komunikace jednak s vedením školy, jednak mezi učiteli navzájem, konkrétní informace a pokyny, jasné podmínky klasifikace. Sjednocení metod, jak vyučovat distančně (možnost zapůjčit starším žákům např. notebooky....)

MŠMT

Pomoc ze strany MŠMT - rychlejší reakce, předem připravené strategie, které lze ihned zavést po vyhlášení nějakých opatření, systematický přístup, jednotné nastavení, jasné pokyny a větší komunikace se školami.

Nejasnosti a zmatky vznikají také, pokud není jasně stanovena délka uzavření škol a srozumitelně popsána organizace maturit a přijímacích zkoušek.

Pomohlo by kdyby ministerstvo vyhlásilo alespoň čtrnáct placených dní na přípravu učitelů v oblasti online nástrojů (žáci by zatím dodělali resty, jsou též přetížení) a kdyby jasně formulovalo a neustále neměnilo pravidla (např. problém výchov: byly komunikovány jako dobrovolné, ale nebylo zrušeno známkování).

MŠMT by mělo nastavit povinnost dětí podílet se na distančním vzdělávání.

Osvědčily se vám nějaké “vychytávky”, které byste rádi doporučili vašim kolegům?

- Disk Google
- **Nedávat obvyklá cvičení, pracovní sešity jsou na houby!**
- Uložení konceptů na přesný čas a spolupráce a sdílení práce s kolegy, vzájemná výměna materiálů.
- **Stanovit si hodiny, ve kterých se budu věnovat škole a dětem.**
- Kvízy v učebně online, učebnice interaktivní.
- **Interaktivní učebnice němčiny od nakladatelství Klett.**
- Používat základní funkce a běžně dostupné nástroje (malování atp.) a kombinovat je.
- **Programy k nahrávání dění na obrazovce (screen recorder) - možnost promítat prezentaci a doplňovat ji svým mluveným slovem; je to solidní náhrada klasického vysvětlování látky.**
- Webové stránky pro učitele, děti a rodiče, které jsou v této době zdarma - např. itester.cz, Microsoft Teams, včetně kvízů, Zoom.
- **Méně je více: vybrat si pouze něco z velké nabídky, nezahltit žáky a rodiče.**
- Komunikace s dětmi i rodiči o tom, jaké mají možnosti, jak zvládají - pomáhá při způsobu, množství a formě zadávání úkolů.
- **Videokonference se žáky.**
- Pozitivní mysl :), komunikace s rodiči, systematizace práce a především nadhled.
- **Nespěchat, kroky konzultovat s žáky i s jejich rodiči.**
- Bomba zařízení je vizualizér nebo vizualizér s nahráváním. Vizualizér je zařízení, které slouží ke snímání obrazu ve fyzické podobě (např. připojí-li se vizualizér k počítači, lze obraz z papíru promítnout na další digitální plochy, např. na další monitory nebo interaktivní tabuli, proto se nejčastěji využívá při přednáškách a prezentacích.)
- **Pracovat v čase reálného rozvrhu.**
- Přístup vedení školy: rozdělení rozvrhu, on-line porady, on-line školení pro učitele IT poradcem.
- **Webináře (Webinář je živá forma online komunikace, která probíhá prostřednictvím Internetu pouze přes webový prohlížeč).**
- Tolerance a trpělivost.
- **Sdílený dokument, kde pracují všichni.**
- Sdílená obrazovka učitele nebo žáka přes Discord, Skype atd.
- **Kahoot kvízy, Geogebra na geometrii.**
- Důležité jsou třídnické hodiny každý týden, děti si popovídají mezi sebou, s třídním učitelem, může se s nimi řízeně pracovat, aby odbouraly stres, obavy atd.
- **Skype pro vysvětlování nových věcí, vysvětlování již zadaných úkolů, Google formuláře pro online kvízy.**
- Odkazy na různé weby, videa (Khanova škola, Slavné dny...).
- **Testy v Microsoft Forms.**
- Video se zaznamenáváním obrazu počítače a mého hlasu.
- **Formuláře Google pro evaluaci výuky, CT edu zpětná vazba.**
- Zpřístupnění dig. materiálů zdarma od různých vydavatelů
- **Komentáře v Google drive, individuální přístup - konzultace, pokec jen tak.**
- Přenést větší odpovědnost na žáky (přiměřeně věku), větší důvěra v jejich schopnosti.
- **Stanovit režim video konferencí - mikrofony, přihlášení o slovo, diskuse.**
- Osvědčilo se mi z matematiky zadávat každý den jednu otázku, které na sebe navazují. Začínám teorií, která přechází v praxi. Každé vypracování otázky trvá max. do pěti

minut, hledají ve svých portfoliech, která si vedeme a v poznámkách, které zpracovávám a poskytuji (přehledy). Zakončeno vše "testíkem" Kahoot. Práce i výsledky mnohem lepší a pro žáky po konzultaci přijatelnější než dlouhé pracovní listy. A mohu se každému žákovi věnovat zvlášť a každý si na to opravdu přijde sám.

- **Držet mediální půst několik hodin za den a aspoň o víkendech a svátcích a pozdě večer nikomu neodpovídat a pokud možno nezapínat počítač :).**
- Při práci v Googlu tvorba formulářů - přes to, že naši žáci mají práci na sdíleném disku, to umožňuje mít přehled o tom, kdo pracuje a jak se mu daří.
- **V matematice dávat krátké kreativní úkoly k odevzdání, nebo slovní formulace problémů při řešení úloh, ostatní formou samokontroly + konzultace při nejasnostech, jinak se učitel zahltí opravováním.**
- Vypnuté mikrofony.
- **Motivace rodičů i dětí - pochvala za snahu, nasazení.**
- Výuku s prezentací, kde na začátku vždy zhodnotím zpracování úkolů žáky.
- **Videokonference přes Google Meet nebo Lifesize.**

"Ano. Je vhodné na začátku roku přijet s kufrem plným materiálů k učení, kufr ve škole nechat a při karanténě si plný kufr zase odvézt. Jsem staromódní, mám ráda papír :-). Ještě další vychytávka v této době - funguje mít odstup. Některé děti se se mnou nechtějí spojit online, brala jsem si to osobně, chudáčci se mi omlouvali. A večer víno. A když to vedení neví, tak můžete i přes den :-D."

iTester je profesionální online aplikace, která umožňuje vytvářet testy na míru pro použití ve firmách, školách a vzdělávacích nebo personálních agenturách. Snadné a rychlé vytváření testů, jejich správa a distribuce testovaným osobám šetří hodiny práce a tuny papíru. Součástí aplikace je také komplexní správa uživatelů a okamžitý přehled o výsledcích a následný reporting.

Microsoft Teams je firemní platforma, která umožňuje textovou komunikaci, video hovory, datové úložiště pro ukládání souborů a integraci dalších aplikací do tohoto prostředí. Služba je integrována v předplatném Office 365. Platforma také umožňuje integrovat produkty jiných společností.

Zoom Video Communications je americká softwarová firma poskytující služby vzdálené konference kombinující videotelefonii, online schůzky, chat a mobilní spolupráci.